

۱- وضع تعینی وقتی مصداق پیدا می کند که لفظ،

(وکالت ۷۲)

- الف) به وسیله عرف در معنی مجازی استعمال شود.
- ب) در غیر ما وُضِع له و در اثر کثرت استعمال بکار رود.
- ج) از معنای حقیقی خود جدا شده، و معانی دیگری پیدا کند.
- د) هرگاه در اثر کثرت استعمال عرف، یک معنی مجازی ثابت پیدا کند که بدون قرینه از لفظ فهمیده شود.

۲- قرینه معینه آن است که

(وکالت ۷۲)

- الف) مقصود متکلم را مشخص سازد.
- ب) نشان دهد کدامیک از معانی لفظ مشترک، مقصود بوده است.
- ج) نشان دهد مقصود متکلم، معنی دیگری جز معنی حقیقی لفظ بوده است.
- د) متکلم برای تقویت دلالت کلام خود از آن استفاده می کند.

۳- وضع تعینی یا تخصیصی آن است که،

(وکالت ۷۲)

- الف) واضع، لفظی را برای معنایی قرار داده است.
- ب) عرف، در اثر کثرت استعمال، لفظی را در قبال معنایی دیگر تثبیت کرده باشد.
- ج) عرف، لفظی را به کمک قرینه در معنایی دیگر بکار ببرد.
- د) واضع، به وضع لفظی در برابر معنی معینی تصریح نماید.

۴- حقیقت شرعیه عبارت است از:

(وکالت ۷۴)

- الف) استعمال لفظ در معانی شرعی و فقهی.
- ب) الفاظی که در میان فقهاء معانی شرعی جدیدی یافته و بدون قرینه بر آنها دلالت می کنند.
- ج) الفاظی که به کمک قرینه در معانی و مصطلحات فقهی بکار می روند.
- د) الفاظی که در زمان پیامبر ﷺ و صحابه از معنی وضعی خود جدا شده تا آنجا که بدون قرینه بر معانی شرعی منظور دلالت داشته اند.

۵- در چه مواردی از قرینه معینه استفاده می شود؟

(وکالت ۷۴)

- الف) در استعمالات مجازی الفاظ.
- ب) برای تعیین معنی منظور از میان معانی حقیقی و متعدد یک لفظ.
- ج) برای تأکید بر استفاده مخاطب از معنی منظور در جمله.
- د) برای انصراف ذهن مخاطب از معنی وضعی کلمه و توجه آن به معنی عرفی.

وکالت ۷۶

۶- «اصالة الحقيقة» یعنی:

- الف) در وضع قوانین و مقررات شرعی، پیوسته حقایق و مصالح، منظور شده است.
- ب) رعایت حقیقت و واقعیت باید محرک اصلی انسان‌ها در کارشان باشد.
- ج) اصل در کار مردم، حقیقت و درستی است مگر خلاف آن ثابت شود.
- د) اصل در استعمال الفاظ، دلالت بر معانی حقیقی آنهاست مگر قرینه خلاف وجود داشته باشد.

۷- مهم‌ترین دلیل حجیت اصول لفظی کدام است؟ «فقه و حقوق ۷۶ - مطابق با نظرات آزمون وکالت»

- الف) اجماع
- ب) بنای عقلاء
- ج) سنت
- د) کتاب

۸- محل جریان اصول لفظیه کدام مورد است و همه آنها در واقع به کدام اصل باز می‌گردد؟

«فقه و حقوق ۷۶ - مطابق با نظرات آزمون وکالت»

- الف) شک در معنای موضوع‌له - اصالة الظهور
- ب) شک در مراد متکلم - اصالة الاطلاق
- ج) شک در معنای موضوع‌له - اصالة الحقيقة
- د) شک در مراد متکلم - اصالة الظهور

۹- اصول لفظیه و علائمی مانند تبادل یا اطراد به ترتیب به هنگام شک در کدام مورد بکار می‌روند؟

«فقه و حقوق ۷۷ - مطابق با نظرات آزمون وکالت»

- الف) مراد متکلم - معنای موضوع‌له
- ب) معنای موضوع‌له - مراد متکلم
- ج) وضع تعین - وضع تعینی
- د) وضع تعینی - وضع تعینی

۱۰- ثمره نزاع بین صحیحی و اعمی در تمسک به کدام اصل ظاهر می‌شود؛ و کدامیک به آن تمسک می‌کنند؟

«فقه و حقوق ۷۷ - مطابق با نظرات آزمون وکالت»

- الف) اصالة الاطلاق - صحیحی
- ب) اصالة الاطلاق - اعمی
- ج) تبادل - اعمی
- د) تبادل - صحیحی

۱۱- حقیقت شرعیه در اصطلاح علم فقه چیست؟

وکالت ۷۷

الف) معنای جدیدی است که به ابتکار شارع نخستین اسلام برای لفظی، معین شده و بدون قرینه از آن لفظ استفاده می‌شده است.

- ب) معنای جدیدی است که در عرف و استعمال فقهاء برای لفظی تثبیت گردیده است.
- ج) مدلول حقیقی لفظی که در لسان شرع، متعلق احکامی واقع شده است.
- د) حقیقتی است که به وسیله شارع، تأیید و امضاء گردیده است.

۱۲- «اصالة الحقيقة» اصلی است که به موجب آن:

وکالت ۷۷

- الف) مقصود از استعمال لفظ، معنی حقیقی آن است مگر خلاف آن ثابت گردد.
- ب) معنی حقیقی الفاظ را از معانی مجازی آنها شناسایی می‌کند.
- ج) باید رعایت حقیقت، وظیفه شناخته شود.
- د) عمل اشخاص، محمول بر حقیقت و درستی است.

(وکالت ۷۷)

۱۳- قرینه صارفه چیست؟

- (الف) آنچه معنی مقصود را از بین معانی حقیقی لفظ مشخص می‌سازد.
(ب) آنچه منظور گوینده را از میان معانی متعدد لفظ معلوم می‌نماید.
(ج) آنچه موجب انصراف ذهن از معنی حقیقی لفظ به معنی مجازی آن می‌شود.
(د) آنچه موجب انصراف ذهن شنونده به معنی حقیقی لفظ می‌گردد.

(وکالت ۷۸)

۱۴- استعمال مجازی عبارت است از استعمال لفظ در:

- (الف) غیر معنی وضعی آن
(ب) معنی اصطلاحی آن
(ج) معنی عرف عام آن
(د) معنی مأنوس ذهن شنونده

۱۵- مشتق در نزد همه علمای اصول در کدام مورد مجاز است؟

(فقه و حقوق ۷۹ - مطابق با نظرات وکالت)

- (الف) تلبس به مبدأ در آینده
(ب) تلبس به مبدأ در گذشته
(ج) تلبس به صفت در حال
(د) الف و ب

(وکالت ۷۹)

۱۶- نص عبارت است از:

- (الف) ظاهر قانون.
(ب) مدلول صریح قانون.
(ج) منطوق قانون.
(د) کلمات مندرج در قانون.

۱۷- استعمال لفظ «موات» در مورد زمینی که سابقه عمران ندارد، بکار بردن لفظ است در:

(وکالت ۷۹)

- (الف) حقیقت شرعیه (حقیقت قانونی)
(ب) موضوع له خود
(ج) معنای مجازی
(د) معنای حقیقی

۱۸- نظر قابل قبول‌تر پیرامون نزاع صحیحی و اعمی کدام است؟

(فقه و حقوق ۸۰)

- (الف) الفاظ عبادات برای خصوص عبادت صحیحه وضع شده‌اند و استعمال آنها در فاسد مجاز است.
(ب) الفاظ عبادات برای خصوص عبادت صحیحه وضع شده‌اند ولی استعمال آنها در فاسد هم حقیقت است.
(ج) در عبادات به معنای اعم وضع شده؛ اما در معاملات در خصوص صحیح استعمال می‌شوند.
(د) در عبادات به معنای صحیح وضع شده؛ ولی در معاملات به معنای اعم است.

۱۹- به کار بردن کلمه «قرار» برای تصمیمی از دادگاه‌ها که مربوط به ماهیت دعوی نیست، در

معنای است.

(وکالت ۸۰)

- (الف) حقیقی
(ب) حقیقت عرفی
(ج) مجازی
(د) حقیقت شرعیه (قانونی)

۲۰- «اصالة الحقيقة» چه اصلی است؟

- الف) اصلی است که معنی حقیقی لفظ را مشخص می‌سازد.
- ب) اصلی است که علائم حقیقت و مجاز را معین می‌کند.
- ج) اصلی است که مکلف را به رعایت حقیقت، الزام می‌کند.
- د) اصلی است که در صورت تردید در استعمال معنی الزام می‌کند.

۲۱- قرینه معینه در چه مواردی ضرورت دارد؟

- الف) در استعمال مجازی الفاظ.
- ب) در استعمال الفاظ مترادف.
- ج) در استعمال لفظ مشترک در یکی از معانی آن.
- د) در استعمال لفظ، در اکثر از معنی واحد.

۲۲- مشترک لفظی چیست؟

- الف) لفظی است که بر مصادیق متعددی دلالت کند.
- ب) لفظی است که دارای معانی حقیقی و مجازی باشد.
- ج) لفظی است که در معنی، مترادف با لفظ دیگری باشد.
- د) لفظی است که برای بیش از یک معنی وضع شده باشد.

۲۳- در باب استعمال الفاظ، مقصود از «اطراد» چیست؟

- الف) به کثرت استعمال لفظی در معنی مجازی، اطراد گفته می‌شود.
- ب) کثرت استعمال لفظی در معنای عرفی، اطراد آن لفظ در آن معنی می‌باشد.
- ج) کثرت استعمال لفظ در یک معنای خاص، همراه با قرینه صارفه را اطراد گویند.
- د) کثرت استعمال لفظ در یک معنی خاص، بدون استفاده از قرینه را اطراد گویند.

۲۴- «اصالة الحقيقة» در چه مواردی کاربرد دارد؟

- الف) در موارد تردید در منظور گوینده میان معنی حقیقی و مجازی یک لفظ.
- ب) در موارد تردید در تشخیص معنی حقیقی و مجازی که از یک لفظ اراده می‌شود.
- ج) در موارد تردید میان معنی لغوی و معنی عرفی (عرف عام) یک لفظ.
- د) در موارد تردید میان معانی متعدد از الفاظ مشترک.

۲۵- کدام مورد مصداق مشتق اصولی به شمار نمی‌آید؟

- الف) ضارب
- ب) ابوت
- ج) زوجیت
- د) عالم

۲۶- اگر در قرارداد استخدامی کسی، قید شود: «به اختلافات محتمله ناشی از این قرارداد، دادگاه رسیدگی خواهد کرد» کدام دادگاه صلاحیت خواهد داشت؟

- الف) دادگاه اداری.
- ب) دادگاه صنفی.
- ج) دادگاه صلاحیت‌دار دادگستری.
- د) دادگاهی که طرفین بر آن توافق خواهند کرد.

۲۷- «صَحَّتْ سَلْب»، علامت معنی است. (وکالت ۸۳)

- (الف) حقیقی
(ب) مجازی
(ج) تعینی (تخصّصی)
(د) عرفی (عرف عام)

۲۸- مبنای اصولی این حکم قانون‌گذار که: «ضمان مطلق، محمول به حال است»، (وکالت ۸۴)

- (الف) آن است که در این باره نصّ خاص شرعی داریم.
(ب) آن است که متفاهم عرفی از ضمان مطلق، چنین است.
(ج) آن است که قرینه بر حمل آن بر غیر مؤجّل موجود است.
(د) آن است که ملاک در فهم معنای الفاظ، حال تکلم است نه آینده.

۲۹- تفاوت مهم وضع تعینی با وضع تعینی در چیست؟ (وکالت ۸۴)

- (الف) در آثار آن است.
(ب) در واضع آن است.
(ج) در تفاوت ماهوی آن است.
(د) در کثرت استعمال آن است.

۳۰- اقسام قرینه عبارتند از: (وکالت ۸۴)

- (الف) لغوی و عرفی
(ب) تعبّدی و توصّلی
(ج) تعینی و تخصیصی
(د) صارفه و معینه

۳۱- درباره «تبادر» کدامیک از موارد زیر صحیح است؟ (وکالت ۸۴)

- (الف) تبادر یکی از علائم مجاز است.
(ب) تبادر به خودی خود، نه علامت حقیقت است و نه علامت مجاز.
(ج) تبادر، همان معنایی است که سریع‌تر و بدون قرینه از لفظ فهمیده می‌شود و علامت «حقیقت» است.
(د) تبادر یک معنا از لفظ، به معنای در ذهن آمدن آن معنا با توجه به قرینه‌ای است که در کلام وجود دارد.

۳۲- درباره این حکم قانون‌گذار که می‌گوید: «الفاظ عقود محمول است بر معانی عرفیه» کدام گزینه درست است؟ (وکالت ۸۴)

- (الف) این حکم، مربوط به مقام ثبوت است نه اثبات.
(ب) حکمی است مستفاد از اصول و مبانی عقلاء در محاورات.
(ج) حکمی است مستفاد از نصوص شرعی موجود در باب عقود.
(د) حکمی است که قانون‌گذار برای رعایت مصلحت جامعه آن را وضع کرده است.

۳۳- برابر موازین مقبول در علم اصول فقه، اطلاق واژه «مدرّس» به کسی که در آینده مدرّس خواهد شد: (وکالت ۸۴)

- (الف) از نظر قواعد استعمال الفاظ، صحیح نیست.
(ب) مانعی ندارد؛ حتی اگر قرینه‌ای هم نصب نشود.
(ج) در صورتی صحیح است که قرینه‌ای همراه با لفظ باشد.
(د) در صورتی صحیح است که میان استعمال لفظ و مدرّس شدن آن فرد، فاصله طولانی نباشد.

«وکالت ۸۵»

۳۴- حقیقت عرف عام چیست؟

- الف) معنایی است که عرف آن را بر معنای دیگر لفظ مشترک ترجیح داده است.
- ب) معنایی متفاوت با معنای لغوی که مردمان با کثرت استعمال برای آن لفظ تثبیت کرده‌اند.
- ج) معنایی است که عرف آن را بر معنای مجازی لفظ ترجیح داده است.
- د) معنایی است که عرف آن را بر معنای حقیقی لفظ می‌داند.

۳۵- برای فهم معنای موضوع‌له مشکوک و شک در مراد متکلم، به ترتیب از کدام مورد می‌توان استفاده نمود؟

«فقه و حقوق ۸۶»

- الف) اصالة العموم، اطراد
- ب) اصالة عدم نقل، عدم صحت سلب
- ج) عدم صحت سلب، اطراد
- د) تبادل، اصول لفظیه

«وکالت ۸۶»

۳۶- وضع تعینی یا تخصصی چیست؟

- الف) هرگاه واضع، لفظی را به کمک قرینه در یک معنی خاص معین کند.
- ب) هرگاه واضع، لفظی را به کمک قرینه در یکی از معانی متعدد آن تخصیص دهد.
- ج) هرگاه واضع، لفظی را بدون استفاده از قرینه به یک معنی خاص تخصیص دهد.
- د) هرگاه لفظی در اثر کثرت استعمال در معنایی به غیر از معنای وضعی آن تثبیت شود.

«وکالت ۸۶»

۳۷- دو شرطی که در استعمال مجازی الفاظ باید رعایت شوند کدامند؟

- الف) قرینه لفظی و وجود شباهت میان معنی حقیقی و مجازی لفظ.
- ب) قرینه معینه و نیز وجود نسبت قابل قبول ذوق پسند میان معنی حقیقی و مجازی لفظ.
- ج) قرینه معینه لفظی یا معنوی و تشابه میان معنی حقیقی و مجازی لفظ.
- د) قرینه صارفه و وجود نسبت ذوق پسند میان معنی حقیقی و مجازی لفظ.

«وکالت ۸۶»

۳۸- حقیقت قانونی چیست؟

- الف) هرگاه قانون‌گذار با اقدام خود لفظی را از معنای عادی آن جدا کرده و در معنی منظور خود تثبیت کند به‌طوری که بدون قرینه، همان معنی از آن لفظ استفاده شود.
- ب) هرگاه قانون‌گذار به کمک قرینه، لفظی را در یکی از معانی حقیقی مشترک آن به کار برده باشد.
- ج) هرگاه قانون‌گذار، معنای حقیقی لفظی را از معانی مجازی آن مشخص ساخته باشد.
- د) هرگاه قانون‌گذار، لفظی را در یک متن قانونی در معنی حقیقی آن به کار برده باشد.

«وکالت ۸۶»

۳۹- صحت سلب از علائم حقیقت است یا مجاز؟

- الف) از علائم معنی حقیقی و وضعی است.
- ب) از علائم معنی عرفی لفظ است.
- ج) از علائم معنی مجازی لفظ است.
- د) علامت هیچ‌یک از معنای حقیقی یا مجازی نیست.

۴۰- «مجمّل» کلامی است که،

(الف) بسیار زیبا و فصیح باشد.

(ب) بی معنی باشد.

(ج) معنای آن مردّد بین دو یا چند احتمال باشد و بدانیم گوینده کدام را خواسته است.

(د) معنی آن مردّد بین دو یا چند احتمال باشد و ندانیم گوینده کدام را خواسته است.

۴۱- به حکم ماده ۱۹۰ مدنی، «برای صحت هر معامله، شرایط ذیل اساسی است، ۱- قصد و رضا

۲- اهلیت ۳- جهت مشروع ۴- موضوع معین» آیا شرایط مذکور، شامل عقد نکاح نیز می‌باشد و دلیل آن بر اساس این ماده کدام است؟

(حقوق خانواده ۸۷)

(الف) بله - اصالة الاطلاق.

(ب) بله - اصل صحت عقود.

(ج) خیر - نکاح معامله غیرمالی است.

(د) بله - اصالة الظهور.

۴۲- بازگشت تمامی اصول لفظیه به کدام اصل است؟

(حقوق خانواده ۸۷)

(الف) اصالة العموم

(ب) اصالة الظهور

(ج) اصالة الاطلاق

(د) اصالة العدم القرینه

۴۳- کدام مورد، جزء اصول لفظیه نیست؟

(حقوق خانواده ۸۷)

(الف) اطراد

(ب) اصالة الحقيقة

(ج) اصالة العموم

(د) اصالة الاطلاق

۴۴- اطلاق لفظ بیع بر مصادیق مختلف بیع از باب است.

(حقوق خانواده ۸۷)

(الف) مجاز

(ب) مترادف

(ج) اشتراک لفظی

(د) اشتراک معنوی

۴۵- هرگاه در معنای الفاظ مربوط به موضوعات و متعلقات احکام شارع و قانون گذار شک کنیم،

(وکالت ۸۷)

(الف) حمل بر معنای مصطلح در محیط شرع یا قانون می‌شوند؛ و نه بر معنای عرفی.

(ب) چنین الفاظی قابلیت استناد ندارند؛ زیرا در محیط قانون گذاری الفاظ مشکوک الدلالة اصولاً فاقد اعتبار می‌باشند.

(ج) اصولاً حمل بر معنای عرفی می‌شوند مگر اینکه شارع یا قانون گذار به نحو وضع تعیینی یا تعینی معنای خاصی از آنها اراده کرده باشد.

(د) در مرحله نخست به عرف خاص و سپس به عرف عام مراجعه می‌کنیم.

۴۶- اطلاق «ولد» بر زنارزاده است.

(حقوق خانواده ۸۷ مطابق با نظرات آرمون وکالت)

(الف) غلط

(ب) حقیقت

(ج) مجاز

(د) مردّد

۴۷- شخصی که دارای یک پسر نسبی و یک دختر خوانده است، در وصیت‌نامه خود می‌نویسد: «ثلث اموالم به فرزندم تعلق دارد». پس از وفات موصی، ثلث مال به چه کسی می‌رسد و چرا؟
(حقوق خانواده ۸۸)

- (الف) به پسر نسبی تعلق دارد به دلیل اصالة الحقيقة.
(ب) به پسر نسبی تعلق دارد به دلیل انصراف.
(ج) به پسر نسبی و دختر خوانده می‌رسد به دلیل اصالة الاطلاق.
(د) به پسر نسبی و دختر خوانده می‌رسد به دلیل اصالة العموم.

(فقه و حقوق ۹۱)

۴۸- لفظ «صلاة»:

- (الف) حقیقت شرعیه است و وضع آن تعینی می‌باشد.
(ب) حقیقت شرعیه است و وضع آن تعینی است.
(ج) در زمان ائمه علیهم‌السلام وضع تعینی در معنای شرعی پیدا کرده است.
(د) در زمان ائمه علیهم‌السلام وضع تعینی در معنای شرعی پیدا کرده است.

(وکالت ۹۳)

۴۹- استعمال لفظ در کدام مورد، مجازی است؟

- (الف) زوجه در مورد زوجه منقطعه
(ب) فرزند در مورد فرزند طبیعی (نامشروع)
(ج) صداق در مورد مهریه
(د) قانون در مورد بخش‌نامه‌های دولتی

۵۰- کدامیک از علائم زیر، دلیل حقیقی بودن استعمال کلمه «تعهد» در موردی است که مدیون به اراده خود، چیزی را بر عهده گرفته باشد؟

(وکالت ۹۳)

- (الف) صحت سلب (ب) عدم صحت سلب (ج) اطراد (د) تبادل

(وکالت ۹۳)

۵۱- کدام مورد، مثالی برای مترادف است؟

- (الف) رجم و سنگسار
(ب) محاربه و افساد فی الارض
(ج) دادگاه و مرجع قضائی
(د) قاضی و حاکم شرع

(وکالت ۹۳)

۵۲- کدام مورد از موضوعات عرفی است؟

- (الف) بیع (ب) لعان (ج) قرابت رضاعی (د) طلاق عدتی

(کارشناسی ارشد سراسری ۹۴)

۵۳- کدام مورد مثالی برای حقیقت عرفی (عرف عام) است؟

- (الف) تعریف بیع در ماده ۳۳۸ قانون مدنی: بیع عبارت است از تملیک عین به عوض معلوم.
(ب) تعریف حکم و قرار در ماده ۲۹۹ قانون آئین دادرسی مدنی: چنانچه رأی دادگاه راجع به ماهیت دعوا و قاطع آن به‌طور جزئی یا کلی باشد، حکم، و در غیر این صورت قرار نامیده می‌شود.
(ج) تعریف کارگر در ماده ۲ قانون کار: کارگر از لحاظ این قانون، کسی است که به هر عنوان در مقابل دریافت حق السعی اعم از مزد، حقوق، سهم، سود و سایر مزایا به درخواست کارفرما کار می‌کند.
(د) تعریف اقامتگاه در ماده ۱۰۰۲ قانون مدنی: اقامتگاه هر شخص عبارت از محلی است که شخص در آنجا سکونت داشته و مرکز مهم امور او نیز در آنجا باشد. اگر محل سکونت شخصی غیر از مرکز مهم امور او باشد، مرکز امور او اقامتگاه محسوب می‌شود.

(الف) قرینه صارفه و وجود علاقه بین معنای حقیقی و مجازی.

(ب) وجود علاقه مشابهت بین معنای حقیقی و مجازی.

(ج) صحت سلب و وجود قرینه معینه.

(د) عدم تبادر و وجود قرینه لفظی.

۵۶- ماده ۸۲۲ قانون مدنی مقرر می‌دارد: «حق شفعه قابل اسقاط است و اسقاط به هر چیزی که دلالت بر صرف نظر کردن از حق مزبور نماید، واقع می‌شود». اگر شریک پس از آگاهی از فروش سهم شریک دیگر، به خریدار پیشنهاد اجاره سهم او را بکند، دلالت ایجاب اجاره بر انصراف از حق، مصداق کدام نوع از دلالت است؟

(د) التزامی

(ج) تضمینی

(ب) مطابقی

(الف) مفهومی

۵۷- کدام مورد در خصوص استعمال واژه وکیل، درباره کسی که به زودی پروانه وکالت خود را از مراجع مربوط دریافت می‌کند، صحیح است؟

(الف) مصداق استعمال مجازی است که عرف اهل زبان ممکن است آن را استعمال مقبول قلمداد کنند.

(ب) مصداق استعمال لفظ در معنای حقیقی است و در هر حال استعمالی مقبول است.

(ج) بنا بر وضع واژه‌ها، برای اعم از صحیح و فاسد، مقبول است؛ اما بنا بر اینکه الفاظ، برای مفاهیم صحیح وضع شده باشند، استعمال مقبولی نخواهد بود.

(د) استعمال لفظ در این مورد و موارد مشابه، نه از باب استعمال حقیقی و نه از باب استعمال مجازی، عرفاً مقبول نیست.

۵۸- با توجه به تعریف «تاجر» در ماده ۱ قانون تجارت که مقرر می‌دارد: «تاجر کسی است که شغل معمولی خود را معاملات تجاری قرار دهد»، کدامیک از موارد زیر را می‌توان گفت؟ «وکالت ۹۷»

(الف) «تاجر»، حقیقت قانونی است؛ بنابراین هرگاه قانون‌گذار این واژه را بکار ببرد، باید بر همین معنای قانونی حمل شود.

(ب) در موارد مشکوک، «تاجر» در متن قانونی بر معنای متعارف نزد تجار و بازرگانان حمل می‌شود، که مخاطبان این قانون هستند، نه بر معنای مذکور در متن قانون.

(ج) به‌رغم تعریف مذکور، در موارد مشکوک، «تاجر» بر معنای لغوی آن، حمل می‌شود.

(د) این تعریف، تنها شرح اسم است؛ پس در موارد مشکوک، «تاجر» بر معنای معروف نزد عرف عام، حمل می‌شود.

۱- احکام وضعی، احکامی می‌باشند که:

- (الف) به وسیله قانون‌گذار اعم از شرع یا عرف، وضع و لازم‌الاجرا شده‌اند.
- (ب) ارتباط مستقیم با افعال مکلفین نداشته و الزام یا عدم الزام در آنها وجود ندارد.
- (ج) مشتمل بر الزام به فعل یا الزام به ترک فعلی بر مکلفین باشد.
- (د) منشأ آنها عقل نباشد و در برابر احکام عقلی است.

۲- احکام ظاهری، احکامی می‌باشند که:

- (الف) مکلفین را به رعایت ظواهر امور، دستور داده و از توجه به واقعیات پنهان منع کند.
- (ب) برای مکلفین در موقع ضرورت و یا عدم قدرت وضع می‌شود. مانند: حکم جواز افطار برای مریض.
- (ج) برحسب عناوین ثانوی برای موضوعات وضع می‌شود.
- (د) در صورت جهل به حکم واقعی از اصول عملیه ناشی می‌شود.

۳- لزوم عبور از چراغ قرمز راهنمایی به دستور پلیس، حکمی است

- (الف) واقعی قانونی.
- (ب) ظاهری.
- (ج) وضعی که قانون‌گذار در اختیار پلیس نهاده است.
- (د) ثانوی.

۴- هرگاه حال واجبی معلوم نباشد که تعبدی است یا توصّلی، حکم به بودنش می‌کنیم؛ و هرگاه حال واجبی معلوم نباشد که تعیینی است یا تخییری، حکم به بودنش می‌کنیم.

- (الف) توصّلی - تعیینی
- (ب) تعبدی - تعیینی
- (ج) تعبدی - تخییری
- (د) توصّلی - تخییری

۵- احکام ثانویه احکامی هستند که:

- (الف) از آمارات معتبر استنباط می‌گردند.
- (ب) در صورت عروضِ حالاتی که شرعاً به آنها تصریح گردیده، حکم دیگری غیر از حکم اصلی، لازم‌الرعايه می‌کنند.
- (ج) در صورت جهل به احکام اولیه، به آنها رجوع می‌شود.
- (د) مؤدای اصول عملیه می‌باشند.

۶- بعد از نسخ وجوب، موضوع مأموریه بر کدام مورد دلالت می‌کند؟ «فقه و حقوق ۷۸ - قضاوت ۹۱»

- (الف) جواز
- (ب) استحباب
- (ج) حکم آن معلوم نیست
- (د) بازگشت به حکم قبل از امر

۷- مدیر دفتر به خواهان دعوای حقوقی ابلاغ کرده است که باید ظرف یک هفته دستمزد کارشناسی را به حساب سپرده دادگستری بپردازد، لذا بر خواهان، اقدام به امر مزبور، واجب است.
(وکالت ۷۸)

الف) موقت ب) کفایی ج) مشروط د) تخییری

۸- الزام به رساندن مصدوم به بیمارستان برای نجات جان او توسط راننده‌ای که با او تصادف نموده، مشمول است.
(وکالت ۷۹)

الف) امر ظاهری اولی ب) امر ظاهری ثانوی
ج) حکم واقعی ثانوی د) حکم واقعی اولی

۹- زوجه به سبب حق حبس می‌تواند تا قبل از پرداخت مهریه از تمکین در برابر زوج امتناع کند. وجوب تمکین زوجه از چه نوع از انواع وجوب است؟
(وکالت ۷۹)

الف) واجب مشروط ب) واجب مضیق
ج) واجب کفایی د) واجب منجز

۱۰- کسی دیون متعدّد به یک نفر دارد. تشخیص اینکه تأدیه بابت کدامیک از دیون است بر عهده مدیون است. پرداخت مزبور از مصادیق عمل به،
(وکالت ۷۹)

الف) واجب غیری است. ب) واجب موسع است.
ج) واجب تعیینی است. د) واجب تخییری است.

۱۱- مؤجر باید عین مورد اجاره را به مستأجر تسلیم کند. این الزام از نوع واجب است.
(وکالت ۸۰)

الف) اصلی ب) تخییری ج) تعبّدی د) کفایی

۱۲- در زمینه دلالت امر بر فور و تراخی،
(فقه و حقوق ۸۲)

الف) امر برای فور، وضع شده و دلالت بر فور دارد.
ب) امر برای تراخی وضع شده و دلالت بر تراخی دارد.
ج) امر برای هر یک از آن دو به نحو اشتراک لفظی وضع شده است.
د) امر برای نفس بعث وضع شده؛ و فور و تراخی، داخل موضوع له امر نیستند.

۱۳- کدامیک از موارد زیر نسبت به روزه ماه مبارک رمضان صادق است؟
(فقه و حقوق ۸۲)

الف) واجب عینی، تعیینی، تعبّدی و اصلی ب) واجب عینی، تعیینی، تعبّدی و تبعی
ج) واجب عینی، تخییری، توصّلی و اصلی د) واجب عینی، موقت، تعبّدی و غیری

۱۴- احکام تکلیفی کدامند؟
(وکالت ۸۲)

الف) احکام الزامی را احکام تکلیفی می‌گویند.
ب) احکامی هستند که اراده قانون‌گذار را بیان می‌کنند.
ج) احکامی هستند که مستقیماً به افعال مکلفین، تعلّق دارند.
د) احکامی هستند که عدم رعایت آنها جرم بوده و قابل مجازات است.

۱۵- الزام و ممنوعیت در قانون، از احکام است.

الف) امضائی (ب) تأسیسی (ج) وضعی (د) تکلیفی

«وکالت ۸۳»

۱۶- کدام گزینه در مورد دلالت صیغه امر، صحیح نیست؟

الف) استعمال صیغه امر در غیر وجوب، مجاز است.
ب) صیغه امر، بدون قرینه بر وجوب دلالت می کند.
ج) صیغه امر بر فور، تراخی، مرة و تکرار دلالت ندارد.
د) امر صرفاً دلالت بر وجوب دارد.

«فقه و حقوق ۸۷ - تغییر کرده بر اساس نظر آزمون وکالت»

۱۷- در ماده ۱۲۶۹ قانون مدنی که مقرر می دارد: «اقرار به امری که عقلاً و عادتاً ممکن نباشد اثری ندارد»، مُراد از واژه «امر» چیست؟ و جمع آن کدام است؟

الف) طلب - امور
ج) شیء - اوامر
ب) دستور - اوامر
د) شیء - امور

«حقوق خانواده ۸۷»

۱۸- وجوب کمک به آسیب دیدگان حوادث و اشخاصی که در معرض خطر جانی قرار دارند، چه نوع تکلیف قانونی است؟

الف) کفایی (ب) غیري (ج) تخییری (د) تعبدی

۱۹- سنگی در وسط راه افتاده و مانع عبور مردم است. شخصی آن را برمی دارد و راه را باز می کند. این شخص یک واجب را به جا آورده است.

الف) مجازی (ب) عینی (ج) کفایی (د) استحبابی

«وکالت ۸۷»

۲۰- تکلیف شخص به گرفتن وضو در حالت عادی و به انجام تیمم در فرض نبودن آب، مصداق:

الف) واجب تعیینی است.
ج) واجب توصلی است.
ب) واجب تخییری است.
د) دو تکلیف در عرض هم است.

«حقوق خانواده ۸۷ - منطبق شده با نظرات آزمون وکالت»

۲۱- به نظر مشهور اصولیون، «امر عقیب حظر» ظهور در چه چیزی دارد؟

الف) اباحه (ب) استحباب (ج) ترخیص (د) وجوب

«حقوق خانواده ۸۸»

۲۲- برابر مواد ۶۰۷ و ۶۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰، مقاومت در برابر مأمورین دولت حین انجام وظیفه، جرم؛ ولی مقاومت در مقابل تعرضات آنان جایز است. هر یک از این دو قسمت به ترتیب مصداق کدام گزینه است؟

الف) حکم واقعی ثانوی - حکم واقعی اولی
ج) حکم واقعی - حکم ظاهری
ب) حکم ظاهری - حکم واقعی
د) حکم واقعی اولی - حکم واقعی ثانوی

«وکالت ۸۸»

۲۳- بر اساس اصول ۱۶۷ قانون اساسی، قاضی در صورتی که با وجود کوشش نتواند حکم دعوا را در قوانین مدوّنه بیابد، مکلف است «با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتوای معتبر، حکم قضیه را صادر کند». تکلیف الزامی مذکور، نسبت به قاضی که منصوب است، از جهت قابلیت انطباق، به کدام گزینه نزدیک است؟
(حقوق خانواده ۸۸)

- (الف) واجب موقت
(ب) واجب تعبدی
(ج) واجب تخیری
(د) واجب کفایی

۲۴- بند ۳ ماده ۳۶۲ قانون مدنی می گوید: «عقد بیع، بایع را به تسلیم مبیع ملزم می نماید». این الزام، مصداق چه نوع واجبی است؟
(وکالت ۸۸)

- (الف) اصلی
(ب) تبعی
(ج) تخیری
(د) تعبدی

۲۵- ماده ۳۷۷ قانون مدنی مقرر داشته: «هر یک از بایع و مشتری حق دارد از تسلیم مبیع یا ثمن خودداری کند؛ تا طرف دیگر، حاضر به تسلیم شود». تسلیم هر یک از عوضین چه نوع واجبی است؟
(وکالت ۸۸)

- (الف) واجب مضیق
(ب) واجب مشروط
(ج) واجب عینی و تعبدی
(د) واجب عینی و توصلی

۲۶- ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی مصوّب ۱۳۷۰ که مقرر داشته: «توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک، چنانچه موجب حدّ قذف نباشد، موجب مجازات شلاق تا ۷۴ ضربه و یا پنجاه هزار ریال تا یک میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود». مصداق چه نوع واجبی است؟
(وکالت ۸۹)

- (الف) تعیننی
(ب) تخیری
(ج) کفایی
(د) عینی

۲۷- برابر ماده ۶۵۰ قانون مدنی: «مقترض باید مثل مالی را که قرض کرده است، رد کند اگرچه قیمتاً ترقی یا تنزل کرده باشد». ردّ مثل مال مقروضه، چه نوع واجبی است؟
(وکالت ۸۹)

- (الف) مشروط
(ب) مطلق
(ج) کفایی
(د) تبعی

۲۸- اگرچه حاکم شرع، بدو حق اجبار کسی را بر مطلقه نمودن همسرش ندارد اما در صورت بروز عسر و حرج برای زوجه و مراجعه وی به حاکم، دادگاه می تواند مطابق ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی، زوج را اجبار به طلاق نماید. عدم جواز بدوی حاکم و جواز مذکور در ماده یاد شده به ترتیب مصداق کدامیک از موارد ذیل است؟
(وکالت ۸۹)

- (الف) حکم واقعی ثانوی - حکم ظاهری
(ب) حکم واقعی اولی - حکم ظاهری
(ج) حکم واقعی اولی - حکم واقعی ثانوی
(د) حکم واقعی ثانوی - حکم واقعی اولی

۲۹- برابر تبصره ۱ ماده ۲۰ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب: «دادگاه کیفری استان، در رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی با حضور هیئت‌منصفه تشکیل خواهد شد». متن این ماده،

الف) جمله خبری؛ و فاقد معنای امر است.

ب) امر با ماده؛ و مفید معنای وجوب است.

ج) جمله انشایی؛ و ظاهر در جواز است.

د) خبر در مقام انشاء؛ و دارای معنای امر است.

۳۰- ماده ۲۲۵ قانون تجارت که مقرر داشته: «تاریخ تحریر و مبلغ برات با تمام حروف نوشته می‌شود» مصداق کدامیک از موارد ذیل است؟

الف) خبر در مقام انشاء

ب) امر

ج) امر به صیغه

د) گزینه‌های «الف» و «ب»

۳۱- با توجه به ماده ۶۸۰ قانون مدنی که مقرر می‌دارد: «تمام اموری که وکیل قبل از رسیدن خبر عزل به او در حدود وکالت خود بنماید، نسبت به موکل نافذ است»، کدام عبارت درباره «نفوذ اعمال وکیل معزولی که از عزل خود بی‌خبر می‌باشد» درست است؟

الف) حکمی غیراستثنایی و مصداق احکام اولیه است.

ب) حکمی استثنایی و مصداق احکام ثانوی است که در نتیجه اعمال قاعده لاضرر در رابطه وکیل و موکل، اجرا می‌شود.

ج) حکمی غیراستثنایی و مصداق احکام ثانوی است.

د) حکمی استثنایی و مصداق احکام اولیه است که در نتیجه اعمال قاعده لاضرر در رابطه وکیل و موکل اجرا می‌شود.

۳۲- طبق ماده ۶۷ قانون مدنی «مالی که قبض و اقباض آن ممکن نیست، وقف آن باطل است». حکم مندرج در این ماده:

الف) حکم وضعی است؛ چون مستقیماً ارتباط با افعال مکلفین ندارد.

ب) حکم تکلیفی است؛ چون مستقیماً با افعال مکلفین ارتباط دارد.

ج) حکم ظاهری است؛ چون ظهور عبارت، در بطلان چنین عملی است.

د) حکم تکلیفی از نوع حرمت است؛ چون هیچ‌کس نباید چنین مالی را وقف کند.

۳۳- طبق ماده ۱۲۰۰ قانون مدنی، «نفقه ابویین با رعایت اقرب فالاقرب بر عهده اولاد و اولاد

اولاد است». این حکم مصداق کدام گزینه می‌باشد؟

الف) واجب کفایی

ب) واجب عینی

ج) واجب تعینی

د) واجب غیری

۳۴- مطابق ماده ۶۵ قانون مدنی، «صحت وقفی که به علت اضرار دیان واقف، واقع شده باشد، منوط به اجازه دیان است». اناطه صحت چنین وقفی به اجازه دیان، مصداق کدام گزینه است؟
(وکالت ۹۲)

(ب) حکم تکلیفی

(الف) حکم وضعی

(د) واجب تخییری

(ج) واجب اصلی

۳۵- مطابق ماده ۱۱۴ قانون مدنی، هیچ یک از شرکاء نمی تواند دیگری را اجبار به بنا و تعمیر دیوار مشترک بکند، مگر اینکه دفع ضرر به نحو دیگری ممکن نباشد. حکم صدر و ذیل ماده در خصوص عدم جواز و جواز اجبار شریک بر بنا و تعمیر دیوار مشترک به ترتیب مصداق کدام گزینه است؟

(الف) حکم اولی که مبتنی بر اصل تسلیط است - حکم ثانوی.

(ب) حکم ثانوی که مبتنی بر اصل تسلیط است - حکم اولی.

(ج) حکم اولی - حکم ثانوی که مبتنی بر اصل تسلیط است.

(د) حکم ثانوی - حکم اولی که مبتنی بر اصل تسلیط است.

۳۶- طبق ماده ۴۳۵ قانون مدنی، «خیار عیب بعد از علم به آن فوری است. در مورد این ماده، کدام گزینه صحیح است؟»
(وکالت ۹۲ و ۹۶)

(د) واجب مشروط

(ب) واجب موسع (ج) واجب غیرموقت

(الف) واجب مضیق

۳۷- برابر ماده ۶۶ قانون آئین دادرسی مدنی، در صورتی که دادخواست، ناقص باشد و دادگاه نتواند رسیدگی کند، جهات نقص را قید نموده، و پرونده را به دفتر اعاده می دهد. موارد نقص، طی اخطاریه به خواهان ابلاغ می شود. این عبارت مصداق کدام گزینه است؟
(وکالت ۹۲)

(الف) امر با ماده؛ و مفید معنای وجوب است.

(ب) خبر در مقام انشاء بوده؛ و دلالت بر وجوب می کند.

(ج) جملات انشایی؛ و نص در جواز است.

(د) خبر؛ و معنای امر از آنها فهمیده نمی شود.

۳۸- با توجه به ماده ۴۹۰ قانون مدنی، مستأجر باید در صورت عدم تعیین موعد، مال الاجاره را نقداً بپردازد. کدام گزینه درست است؟
(وکالت ۹۲)

(الف) امر، وضعاً دلالت بر فور می کند.

(ب) امر، اطلاقاً دلالت بر تراخی می کند.

(ج) امر، وضعاً دلالت بر فور می کند، مگر اینکه قرینه بر خلاف آن باشد.

(د) امر، وضعاً دلالتی بر فور یا تراخی نمی کند، مگر با وجود قرینه.

۳۹- حکم در کدام مورد، واقعی اولی است؟

«حقوق خانواده ۹۳»

- (الف) اگر قاتل در قتل شبه عمد، در مدت معین قادر به پرداخت دیه نباشد، به او مهلت مناسب داده می‌شود.
(ب) هر کس هنگام بروز خطر شدید، از قبیل آتش‌سوزی، به منظور حفظ جان خود، مرتکب جرمی شود، مجازات نخواهد شد.
(ج) مالک حق هرگونه تصرفی در ملک خود را دارد.
(د) اگر تصرف مالک، مستلزم اضرار به همسایه باشد، چنین تصرفی ممنوع است.

۴۰- کدام مورد، حکم تکلیفی است؟

«وکالت ۹۳»

- (الف) لزوم عقد بیع و اجاره
(ب) باطل بودن معاملات مجنون
(ج) موظف بودن تجار به داشتن دفاتر تجاری
(د) عدم صحت وقف بر مجهول

۴۱- کدام مورد، حکم وضعی است؟

«وکالت ۹۳»

- (الف) اباحه تصرفات مالک
(ج) ممنوعیت تفتیش عقاید
(ب) عدم نفوذ صلح با اکراه
(د) لزوم تسلیم مبیع

۴۲- کدام مورد، بیان‌کننده حکم وضعی است؟

«وکالت ۹۳»

- (الف) قاضی موظف است کوشش کند که حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد.
(ب) ضابطین دادگستری، نتیجه اقدامات خود را به اطلاع مراجع قضایی صالح می‌رسانند.
(ج) طفل باید مطیع ابویین خود باشد.
(د) عاقد باید عاقل، بالغ و قاصد باشد.

۴۳- کدام حکم فقط شامل اشخاص عاقل و بالغ می‌شود؟

«وکالت ۹۴»

- (الف) ضمان (ب) زوجیت (ج) بطلان (د) جواز

۴۴- مطابق ماده ۱۰۱ قانون مجازات اسلامی سابق، مناسب است که حاکم شرع مردم را از زمان اجرای حد آگاه کند. عبارت «مناسب است» معادل با کدام حکم تکلیفی است؟

«وکالت ۹۴»

- (الف) حرمت (ب) استحباب (ج) کراهت (د) اباحه

۴۵- کدام مورد، بیان‌کننده حکم تکلیفی است؟

«وکالت ۹۴»

- (الف) در اجاره اشیاء، مدت باید معین باشد.
(ب) نکاح نباید در زمان عده صورت بگیرد.
(ج) طفل باید مطیع ابویین خود باشد.
(د) عاقد باید عاقل، بالغ و قاصد باشد.

۴۶- مجازات محارب بر اساس ماده ۲۸۲ قانون مجازات اسلامی که عبارت است از «۱- اعدام؛

۲- صلب؛ ۳- قطع دست راست و پای چپ؛ ۴- نفی بلد»؛ مصداق کدام نوع واجب است؟

(وکالت ۹۴)

الف) عینی ب) کفایی ج) تعیینی د) تخییری

۴۷- لزوم حضور کارمندان در محل کار در ساعات اداری، مثال برای کدام مورد است؟

(وکالت ۹۴)

الف) واجب موسع ب) واجب مضیق ج) واجب فوری د) واجب غیرفوری

۴۸- کدام مورد بیان کننده حکم وضعی است؟

(وکالت ۹۵)

الف) هر یک از پدر و جد پدری، نسبت به اولاد خود ولایت دارند.

ب) وصی باید بر طبق وصایای موصی رفتار کند.

ج) عقد بیع، بایع را به تسلیم مبیع ملزم می کند.

د) بعد از فوت واهب یا متهب، رجوع ممکن نیست.

۴۹- مطابق ماده ۲۹۱ قانون مدنی: «ابراء ذمه میت از دین، صحیح است». حکم مندرج در این

(وکالت ۹۶)

ماده، چه نوع حکمی است؟

الف) وضعی ب) تکلیفی ج) ظاهری د) ثانوی

۵۰- ماده ۲۹ قانون تجارت مقرر می دارد: «در شرکت های سهامی عام، مبلغ اسمی هر سهم نباید

(وکالت ۹۷)

از ده هزار ریال بیشتر باشد». ماده مزبور، در مقام بیان کدام مورد زیر است؟

الف) حکم وضعی و سکوت از بیان حکم تکلیفی.

ب) حکم تکلیفی صریح و الزامی.

ج) جمله انشایی در قالب و ساختار جمله اخباری که متضمن تأکید بیشتری است.

د) صرفاً توصیه و پیشنهاد است، به دلیل عدم ذکر ضمانت اجرا برای تخلف از آن.

۵۱- در خصوص حکم تکلیفی و حکم وضعی، کدام مورد صحیح است؟

(وکالت ۹۷)

الف) کاربرد این دو اصطلاح تنها اعتباری است. هر حکمی به اعتباری تکلیفی و به اعتباری دیگر،

دقیقاً وضعی است.

ب) حکم تکلیفی مربوط به عبادات است؛ ولی حکم وضعی به باب معاملات و عرفیات مربوط می شود.

ج) هر حکم تکلیفی، ضرورتاً مستلزم یک حکم وضعی متناسب با آن است، مانند اینکه از نهی از یک

نوع معامله (حکم تکلیفی)، بطلان آن (حکم وضعی) استنتاج می شود.

د) حکم تکلیفی، ناظر به بیان تکلیف الزامی یا غیرالزامی است؛ اما حکم وضعی، وضعیت شیء یا امری

را توصیف می کند.

۵۲- کدام مورد، حکم واقعی اولی است؟

- الف) جواز اختیار مسکن توسط زوجه در صورت خوف ضرر.
- ب) جواز استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت در موارد ضرورت.
- ج) وجوب تیمم در حالت اضطرار.
- د) باطل بودن معاملات در حالت جنون.

وکالت ۹۷

۵۳- به موجب ماده ۷۱ قانون مجازات اسلامی، اعمال مجازات‌های جایگزین حبس در مورد جرائم علیه امنیت داخلی یا خارجی کشور ممنوع است. کدام مورد در خصوص حکم مذکور در این ماده، صحیح است؟

- الف) از جنس فرمان ارشادی است.
- ب) یک حکم تکلیفی است که ممکن است مستلزم حکم وضعی هم باشد.
- ج) صرفاً حکم وضعی است و ماده از بیان حکم تکلیفی سکت است.
- د) از آنجا که در قالب صیغه نهی نیست، حکم تکلیفی نیست.

وکالت ۹۸

۵۴- در ماده زیر، اطاعت طفل از پدر و مادر مصداق کدام واجب است؟

وکالت ۹۹

ماده ۱۱۷۷ قانون مدنی: «طفل باید مطیع ابوين خود بوده و در هر سنی که باشد به آنها احترام کند».

- الف) عینی - تعیننی - توصلی - غیرموقت - فوری
- ب) عینی - تخییری - توصلی - موقت - مضیق
- ج) کفایی - تعیننی - تعبّدی - غیرموقت - غیرفوری
- د) کفایی - تخییری - تعبّدی - موقت - موسّع

- ۱- در مورد دلالت صیغه نهی بر دوام و تکرار، کدام گزینه صحیح است؟
 «فقه و حقوق ۷۹ - مطابق با نظر پذیرفته شده در آزمون وکالت»
- الف) دلالت دارد؛ زیرا صیغه نهی بر ترک ماهیت منهی عنها دلالت می کند.
 - ب) دلالت دارد؛ زیرا ماده نهی همچون ماده امر، محصل مراد مولی است.
 - ج) دلالت ندارد؛ زیرا صیغه نهی بر ترک ماهیت منهی عنها دلالت می کند.
 - د) دلالت دارد؛ مگر با وجود قرینه.

«فقه و حقوق ۷۸»

۲- نهی، دلالت بر:

- الف) فور دارد؛ زیرا نهی، مقتضی دوام و تکرار است که لازمه آن فور است.
- ب) تراخی دارد.
- ج) فور در برخی حالات و تراخی در برخی حالات دیگر دارد؛ زیرا قرینه حالیه آن را معین می کند.
- د) نه فور دارد نه تراخی؛ زیرا این دو از ماهیت نهی، خارج اند.

«وکالت ۸۲»

۳- اثر نهی از یک عمل حقوقی چیست؟

- الف) موجب فساد متعلق آن است.
- ب) حرمت و فساد، هر دو از آثار نهی از عمل حقوقی است.
- ج) دلالت نهی بر فساد متعلق آن، بستگی به لسان دلیل دارد.
- د) موجب حرمت و ممنوعیت آن عمل حقوقی است؛ و دلالتی بر فساد آن ندارد.

«فقه و حقوق ۸۳»

۴- مقصود از نهی چیست؟

- الف) کف نفس از فعل مورد نهی
- ب) ترک فعل اعم از تمایل یا عدم تمایل به آن
- ج) ترک فعل با عدم تمایل به آن
- د) ترک فعل با تمایل به آن

«وکالت ۸۴»

۵- وجه اشتراک امر و نهی در چیست؟

- الف) هر دو جمله انشائی هستند نه اخباری.
- ب) هیچ کدام بر مرة یا تکرار، دلالت ندارند.
- ج) هیچ کدام بر فوریت یا تراخی، دلالت ندارند.
- د) هر سه مورد صحیح است.

«حقوق خانواده ۹۰»

۶- منشأ ظهور نهی در حرمت است؟

- الف) وضع.
- ب) حکم عقل.
- ج) وضع و حکم عقل.
- د) وضع صیغه نهی برای حرمت و تصرف هیئت نهی به حرمت.

- ۷- در کدام مورد با وجود نهی، معامله اعم از عقد و ایقاع صحیح است؟
- (الف) ازدواج کارمندان وزارت امور خارجه با اتباع بیگانه.
 - (ب) وصی قرار دادن غیرمسلم برای امور مولی علیه خود.
 - (ج) مداخله تاجر ورشکسته در اموال خود از تاریخ صدور حکم ورشکستگی.
 - (د) تأدیه مالی که تصرف در آن از طرف حاکم، ممنوع شده باشد.

۸- نماز گزاردن در زمین غصبی، مصداق کدام مورد است؟

- (الف) تکلیف به محال عرفی است و در شرع مورد ندارد.
- (ب) بحث اجتماع امر و نهی
- (ج) تزامم دو تکلیفی است که تنها عمل به یکی از آن دو ممکن است و مکلف در عمل کردن به هر یک از آنها مخیر است.
- (د) تعارض دو دلیل است و باید به دلیل اقوی عمل کرد.

«وکالت ۷۳ و ۷۸»

۱- مفهوم در اصطلاح فقه و حقوق چیست؟

- الف) آنچه به دلالت وضعی از الفاظ استفاده می‌شود.
- ب) معنایی است که مستقیماً بیان نشده و از ترکیب ادبی جمله استفاده می‌شود.
- ج) مقصود گوینده از جمله.
- د) آنچه را که شارع یا قانون‌گذار به کمک قرینه به مخاطب تفهیم می‌کنند.

«وکالت ۷۷ - فقه و حقوق ۸۲»

۲- مفهوم مخالف چیست؟

- الف) قضیه‌ای است که حکم آن نفیاً و اثباتاً، مخالف حکم منطوق باشد.
- ب) مفهومی است که با مفهوم حکم دیگر، مخالف باشد.
- ج) مفهومی است که با مفهوم موافق حکمی، تعارض دارد.
- د) مفهومی است که با منطوق حکم دیگری، تعارض دارد.

«وکالت ۷۸»

۳- چه نوع مفهومی حجت است؟

- الف) مفهوم وصف
- ج) مفهوم لقب
- ب) قیاس اولویت
- د) مفهوم عدد

«وکالت ۷۸ و ۷۷»

۴- دلالت‌های اقتضاء، تنبیه و اشاره را گویند.

- الف) مفهوم صریح
- ج) منطوق صریح
- ب) مفهوم غیر صریح
- د) منطوق غیر صریح

«وکالت ۷۸»

۵- «اجاره» عقدی است که به موجب آن مستأجر، مالک منافع عین مستأجره می‌شود. دلالت عقد اجاره بر «منافع» چه نوع دلالتی است؟

- الف) اشاره
- ب) التزامی

- ج) تضمینی
- د) مطابقی

۶- جمله وصفیه در صورتی دارای مفهوم است که: «فقه و حقوق ۷۸ - مطابق با نظرات آرمون وکالت»

- الف) وصف، احترازی باشد
- ج) وصف، مطلقاً مفهوم ندارد
- ب) وصف، توضیحی باشد
- د) وصف، غالبی باشد

«فقه و حقوق ۷۹»

۷- مُراد از «فحوی الخطاب» و «دلیل الخطاب» به ترتیب کدام است؟

- الف) مفهوم مخالف، مفهوم موافق
- ج) ظاهر، نص
- ب) نص، ظاهر
- د) مفهوم موافق، مفهوم مخالف

۸- عبارت «هیچ کس را نمی توان به صرف داشتن عقیده ای مؤاخذه کرد» عبارت
نقدیش عقاید ممنوع است» می باشد.

«وکالت ۸۰»

(ب) منطوق صریح
(د) مفهوم موافق

(الف) منطوق غیر صریح
(ج) مفهوم مخالف

۹- کدام گزینه صحیح است؟

«وکالت ۸۴ - منطبق شده با نظرات جدید آرمون وکالت»

(الف) مفهوم وصف، حجت است ولی مفهوم شرط، حجت نیست.
(ب) مفهوم وصف، حجت نیست ولی مفهوم شرط، حجت است.
(ج) هر دو مفهوم وصف و شرط حجت هستند.
(د) مفهوم حصر و غایت حجت هستند و مفهوم عدد، گاه حجت است و گاه حجت نیست.

۱۰- علت حجیت مفهوم اولویت:

«وکالت ۸۴»

(الف) نصوص خاص شرعی است.

(ب) اقوی بودن آن نسبت به دلالت منطوق است.
(ج) بنای عقلاء در محاورات و مکالمات عرفی است.
(د) صرفاً افاده قطع و یقین است، پس اگر افاده یقین نکند حجت نیست.

۱۱- نظر صحیح در زمینه مفاهیم چیست؟

«فقه و حقوق ۸۶ - منطبق شده با نظرات آرمون وکالت»

(ب) جمله شرطیه و وصفیه مفهوم ندارند.
(د) جمله غایی و حصری مفهوم دارند.

(الف) جمله شرطیه و وصفیه مفهوم دارند.
(ج) جمله عددی و وصفی مفهوم دارند.

۱۲- در کدام گزینه، بر اساس خود عبارات بکار گرفته شده در هر مورد، دخول غایت در مغلّی، مسلم است؟

«حقوق خانواده ۸۷»

(الف) مطب دکتر تا روز سه شنبه تعطیل است.

(ب) خواهان تا پایان اولین جلسه دادرسی می تواند دادخواست خود را مسترد نماید.
(ج) اگر مبیع، حیوان باشد، مشتری تا سه روز اختیار فسخ معامله را دارد.
(د) کلیه آثار صنعتی و ابنیه و اماکنی که تا دوره سلسله زندیه در ایران احداث شده، جزء آثار ملی ایران است.

۱۳- مفهوم لقب:

«وکالت ۸۷»

(الف) از ضعیف ترین مفاهیم و فاقد حجیت است.
(ب) مانند مفهوم شرط و وصف است و قابلیت استناد دارد.
(ج) دقیقاً مانند مفهوم وصف و فاقد حجیت است.
(د) در قوت، مانند مفهوم شرط است و با شرایطی حجت است.

۱۴- کدامیک از مواد قانونی زیر «مفهوم» ندارد؟

«وکالت ۸۷ - منطبق شده با نظرات جدید آزمون وکالت»

- (الف) هیچ کس نمی تواند کوچه هایی که مسدود نیست را تملک کند «ماده ۲۴ قانون مدنی».
- (ب) وقف بر معدوم صحیح نیست؛ مگر به تبع موجود «ماده ۶۹ قانون مدنی».
- (ج) هر معامله که واقع شود محمول بر صحت است «ماده ۲۲۳ قانون مدنی».
- (د) اگر در بیع عین معین، معلوم شود که مبیع وجود نداشته، بیع باطل است «ماده ۳۶۱ قانون مدنی».

۱۵- ممنوعیت جمع بیش از دو خواهر، مستفاد از ماده ۱۰۴۸ قانون مدنی که مقرر می دارد، «جمع بین دو خواهر، ممنوع است» مستند است به:

«حقوق خانواده ۸۷»

- (الف) مفهوم عدد
- (ب) منطوق ماده
- (ج) مفهوم موافق ماده
- (د) مفهوم مخالف ماده

۱۶- ماده ۲۴ قانون مدنی می گوید: «هیچ کس نمی تواند طرُق و شوارع عامّه و کوچه هایی را که آخر آنها مسدود نیست، تملک نماید». از این ماده دو مطلب فهمیده می شود. اول: قابل تملک نبودن کوچه غیر مسدود؛ دوم: قابل تملک بودن کوچه مسدود. هر یک از این دو حکم، به ترتیب، مصداق کدام اصطلاح است؟

«وکالت ۸۸»

- (الف) مفهوم موافق و مفهوم مخالف
- (ب) منطوق و مفهوم مخالف
- (ج) مفهوم موافق و منطوق
- (د) منطوق و مفهوم موافق

۱۷- اصل ۱۳ قانون اساسی که می گوید: «ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی، تنها اقلیت های دینی شناخته می شوند» بیانگر چه مفهومی است؟

«وکالت ۸۸»

- (الف) غایت
- (ب) وصف
- (ج) شرط
- (د) حصر

۱۸- ماده ۸۳۳ قانون مدنی که می گوید: «ورثه موصی نمی تواند در موصی به تصرف کند مادام که موصی له رد یا قبول خود را به آنها اعلام نکرده است»؛ دارای چه نوع مفهومی است؟ «وکالت ۸۸»

- (الف) مفهوم حصر
- (ب) مفهوم شرط
- (ج) مفهوم غایت
- (د) مفهوم وصف

۱۹- با فرض داخل بودن غایت در مغیّا، منطوق عبارت «خواهان می تواند تا اولین جلسه، دادخواست خود را مسترد کند» چیست؟

«فقه و حقوق ۸۸»

- (الف) در اولین جلسه، نمی تواند دادخواست خود را مسترد کند.
- (ب) تا پایان اولین جلسه می تواند دادخواست خود را مسترد کند.
- (ج) تا قبل از اولین جلسه می تواند دادخواست خود را مسترد کند.
- (د) قبل از اولین جلسه نمی تواند دادخواست خود را مسترد کند.

۲۰- اصل ۲۵ قانون اساسی که مقرر داشته، «بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هر گونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون»، بیان گر چه نوع مفهومی است؟

- (الف) حصر
(ب) قیاس مساوات
(ج) شرط
(د) قیاس اولویت

«وکالت ۸۹»

۲۱- طبق ماده ۳۲۰ قانون مدنی: «نسبت به منافع مال مقصوب، هر یک از غاصبین به اندازه منافع زمان تصرف خود و مابعد خود، ضامن است اگرچه استیفاء منفعت نکرده باشد». مسئول بودن غاصب در صورتی که استیفاء منفعت هم کرده باشد، مصداق کدامیک از موارد ذیل است؟

- (الف) مفهوم موافق
(ب) قیاس اولویت
(ج) مفهوم مخالف
(د) موارد «الف» و «ب»

«وکالت ۸۹»

۲۲- از ماده ۶۹۱ قانون مدنی که می‌گوید: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده است، باطل است»؛ می‌فهمیم که ضمان دینی که سبب آن ایجاد شده، باطل نیست. این امر مصداق کدامیک از موارد زیر است؟

- (الف) مفهوم مخالف
(ب) مفهوم موافق
(ج) قیاس اولویت
(د) قیاس مساوات

«وکالت ۹۰»

۲۳- ماده ۱۴۳ قانون مدنی می‌گوید: «هر کس از اراضی موات و مباحه، قسمتی را به قصد تملک اجبا کند، مالک آن قسمت می‌شود». این ماده متضمن چه دلالتی است؟

- (الف) تضمینی
(ب) اشاره
(ج) اقتضاء
(د) تنبیه و ایما

«وکالت ۹۰»

۲۴- از حکم ماده ۳۶۰ قانون مدنی که می‌گوید: «هر چیزی که مستقلاً قابل فروش است استثنای آن از مبیع نیز جایز است»، برداشت می‌کنیم: «هر چیزی که مستقلاً قابل فروش نیست، استثنای آن از مبیع نیز جایز نیست؛ از قبیل حق ارتفاق». این برداشت، مصداق کدام اصطلاح است؟

«وکالت ۹۰»

- (الف) مفهوم موافق
(ب) مفهوم مخالف
(ج) مفهوم شرط
(د) مفهوم غایت

۲۵- از ماده ۸۰۳ قانون مدنی که می‌گوید: «بعد از قبض نیز واهب می‌تواند با بقاء عین موهوبه از مبیع رجوع کند»، برمی‌آید که تلف عین موهوبه، حق رجوع را از بین می‌برد. این حکم مصداق است.

«وکالت ۹۱»

- (الف) مفهوم موافق
(ب) منطوق صریح
(ج) مفهوم مخالف
(د) منطوق غیر صریح

۲۶- در ماده ۳۳۸ قانون مدنی که می‌گوید: «بیع، عبارت است از تملیک عین به عیوض معلوم»، دلالت کلمه بیع بر «تملیک عین به عیوض معلوم»، مصداق کدام نوع دلالت است؟ «وکالت ۹۱»
(الف) التزامی (ب) مطابقی (ج) تضمینی (د) اقتضاء

۲۷- ماده ۸۸۲ قانون مدنی می‌گوید: «بعد از لعان، زن و شوهر از یکدیگر ارث نمی‌برند». از اینکه قانون‌گذار، حکم قانونی «ارث نبردن زن و شوهر» را در این ماده به موضوع لعان، ربط داده است؛ فهمیده می‌شود که علت این حکم، لعان است. این امر مصداق می‌باشد.

(الف) دلالت اقتضاء (ب) دلالت اشاره (ج) منطوق صریح (د) دلالت تنبیه و ایما
(وکالت ۹۱)

۲۸- در ماده ۵۶۱ قانون مدنی که می‌گوید: «جعل عبارت است از: التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عملی اعم از اینکه طرف معین باشد یا غیر معین»، دلالت کلمه جعل، بر التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عملی؛ مصداق کدام نوع دلالت است؟
(الف) التزامی (ب) تضمینی (ج) اقتضاء (د) مطابقی
(وکالت ۹۲)

۲۹- از ماده ۸۸۹ قانون مدنی که مقرر داشته: در بین وراثت طبقه اول، اگر برای میت، اولادی نباشد، اولادِ اولاد او هر قدر که پایین بروند، قائم مقام پدر یا مادر خود می‌شوند و با هر یک از ابوين متوفی که زنده باشند، ارث می‌برند؛ می‌فهمیم که: اگر برای میت، اولادی باشد، اولادِ اولاد او، قائم مقام پدر یا مادر خود، نمی‌شود. این حکم، مصداق کدام گزینه است؟
(الف) دلالت اقتضاء (ب) منطوق غیر صریح (ج) مفهوم مخالف حصر (د) مفهوم مخالف شرط
(وکالت ۹۲)

۳۰- ماده ۱۴۷ قانون مدنی می‌گوید: هر کس مال مباحی را با رعایت قوانین مربوط به آن حیات کند، مالک آن می‌شود. از این عبارت فهمیده می‌شود که علت مالک شدن، حیات مال مباح است. این امر، مصداق کدام گزینه است؟
(الف) مدلول مطابقی (ب) مدلول تضمینی (ج) منطوق صریح (د) دلالت تنبیه و ایما
(وکالت ۹۲)

۳۱- در کدام مورد، وصف دارای مفهوم است؟
(الف) کودکی که به حد بلوغ نرسیده، میرآ از مسئولیت کیفری است.
(ب) صفت تجاری در عبارت «در صورتی که برات، متضمن یکی از شرایط اساسی مقرر در فقرات ۲ تا ۸ ماده ۲۲۵ نباشد، مشمول مقررات راجع به بروات تجاری نخواهد بود».

(ج) هر کس حق دارد شغلی را که به آن مایل است برگزیند.
(د) اسناد از حیث تنظیم، تابع قانون محل تنظیم خود هستند.
(وکالت ۹۳)

۳۲- کدام مورد، دارای مفهوم مخالف است؟

- الف) تصرف به عنوان مالکیت، دلیل مالکیت است.
- ب) ضامنی که به قصد تبرع، ضمانت کرده باشد، حق رجوع به مضمون عنه را ندارد.
- ج) هر کس مال دیگری را تلف کند، باید مثل یا قیمت آن را بدهد.
- د) هرگاه بالغ، نابالغ را بکشد، قصاص می شود.

(وکالت ۹۴)

۳۳- در کدام مورد، عدد قابل مفهوم گیری است؟

- الف) در صورتی که دو نفر به نحو اجتماع وکیل باشد، به موت یکی از آنها، وکالت دیگری باطل می شود.
- ب) جمع بین دو خواهر، ممنوع است.
- ج) دوره نمایندگی مجلس، چهار سال است.
- د) موصلی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی تعیین کند.

۳۴- ماده ۳۹۱ قانون آئین دادرسی مدنی که مقرر داشته: «پس از ارجاع پرونده نمی توان آن را از شعبه مرجوع الیه اخذ و به شعبه دیگر ارجاع کرد، مگر به تجویز قانون»، بیان گر چه نوع

(وکالت ۹۴)

مفهومی است؟

- الف) لقب
- ب) وصف
- ج) استثناء
- د) غایت

(وکالت ۹۵)

۳۵- کدام مورد دارای مفهوم وصف است؟

- الف) نکاح مسلمه با غیر مسلم، جایز نیست.
- ب) غاصب مسئول هر نقص و عیبی است که در زمان تصرف او، به مال مغضوب وارد شده باشد.
- ج) ثمره و حاصل، مادام که چیده یا درو نشده است، غیر منقول است.
- د) از حیث احکام عیب، ثمن شخصی مثل مبیع شخصی است.

(وکالت ۹۵)

۳۶- کدامیک از مواد قانونی زیر، مفهوم ندارد؟

- الف) هرگاه مال غیر منقول قابل تقسیمی بین دو نفر مشترک باشد، حق شفعه به وجود می آید.
- ب) اطفال در صورت ارتکاب جرم، از مسئولیت کیفری مبرا هستند.
- ج) اگر مبیع، حیوان باشد، مشتری تا سه روز اختیار فسخ معامله را دارد.
- د) هیچ کس نمی تواند طرق و شوارع عامه و کوچه هایی که آخر آنها مسدود نیست را تملک کند.

۳۷- ماده ۶۲۱ قانون مدنی: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده، باطل است»، ناظر به

(وکالت ۹۵)

کدام دلالت است؟

- الف) دلالت تنبیه و ایما به مدلول سیاقی.
- ب) دلالت اقتضاء به مدلول سیاقی.
- ج) دلالت اشاره به مدلول سیاقی.
- د) دلالت اقتضاء و اشاره به مدلول سیاقی.

۳۸- مطابق ماده ۱۰۵۲ قانون مدنی، «تفریقی که با لعان حاصل می‌شود، موجب حرمت ابدی است». آیا این ماده، مفهوم مخالف دارد یا خیر؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟

«وکالت ۹۶»

(ب) مفهوم دارد - وصف

(د) مفهوم دارد - حصر

(الف) مفهوم ندارد.

(ج) مفهوم دارد - شرط

۳۹- در کدام مورد، با انتفای یکی از شروط، حکم در جزاء منتفی نمی‌شود؟

«وکالت ۹۷»

(الف) اگر در طرف مصالحه و یا در مورد صلح، اشتباهی واقع شده باشد؛ صلح، باطل است.

(ب) در صورت تعدد وراثت و عدم توافق بین آنها، مال و دیعه به حاکم رد می‌شود.

(ج) هرگاه کسی دیگری را بترساند و موجب فرار او گردد و آن شخص، در حال فرار، خود را از جای

بلندی پرت کند و بمیرد، ترساننده ضامن است.

(د) هرگاه کسی اتفاقاً و بدون قصد به شخصی برخورد کند و موجب آسیب او شود، خطای محض است.

۴۰- کدامیک از عبارات‌های زیر قابل مفهوم‌گیری است؟

«وکالت ۹۸»

(الف) تدلیس در صلح، موجب خیار فسخ است.

(ب) عقد، محقق می‌شود به قصد انشاء، به شرط مقرون بودن به چیزی که دلالت بر قصد کند.

(ج) ضامنی که به قصد تبرع، ضمانت کرده باشد، حق رجوع به مضمون‌عنه ندارد.

(د) تفریقی که با لعان حاصل می‌شود، موجب حرمت ابدی است.

۴۱- مطابق با نظر بیشتر اصولیان در ارتباط با منابع و ادله فقهی، چنانچه وصفی در جمله‌ای بیاید و قرینه‌ای هم نباشد، کدام مورد در خصوص قید، صحیح است؟

«وکالت ۹۹»

(الف) قید حکم است و فاقد مفهوم است.

(ب) قید حکم است و دارای مفهوم است.

(ج) قید موضوع حکم است و فاقد مفهوم است.

(د) قید موضوع حکم است و دارای مفهوم است.

۴۲- مقصود از اصل «عدم تداخل اسباب» کدام مورد است؟

«وکالت ۹۹»

(الف) هرگاه دو سبب، منشأ اثر شرعی یا حقوقی باشند، هر سبب به طور مستقل آن اثر را پدید می‌آورد.

(ب) هرگاه دو سبب، دو نتیجه جداگانه را در پی داشته باشند، آن دو نتیجه با یکدیگر تداخل نمی‌کنند.

(ج) هم دو عامل حقوقی اثرگذار و هم نتیجه آن دو با یکدیگر تداخل نمی‌کنند.

(د) قاعده‌ای صرفاً فلسفی است و به اجماع دانشمندان اصولی، در فقه و حقوق مطلقاً کاربرد ندارد.